

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ
«Залатая літара» ў намінацыі «Найлепшая шматтыражная газета»

18 кастрычніка 2012 года, № 16–17 (2075–2076)

Намеснік генеральнага дырэктара МАГАТЭ Аляксандр Бычкоў на лекцыі перад выкладчыкамі і студэнтамі пааб'яцаў садзейнічаць ядзернай адукацыі ў Беларусі

Фота Геннадзя КРАСЮКІ

Чытайце
ў нумары:

**ВЫНІКІ РАБОТЫ БДУ
Ў 2011/2012
НАВУЧАЛЬНЫМ ГОДзе
І ЗАДАЧЫ НА 2012/2013
НАВУЧАЛЬНЫ ГОД**

3 даклада рэктара акадэміка
Сяргея АБЛАМЕЙКІ

Стар. 2-3

**«МЫ АДКРЫВАЛІ
ДЛЯ СЯБЕ СВЕТ»**

Гутарка з дэканам ФМА
Віктарам ШАДУРСКИМ з нагоды
20-годдзя ўпраўлення міжна-
родных сувязяў

Стар. 4

СТУДЭНЦКІ МЕРЫДЫЯН

Нарысы студэнтаў нашага
ўніверсітэта пра вучобу за
мяжой

Стар. 7

СУПРАЦОЎНІЦТВА

МАГАТЭ ЎХВАЛІЎ СТРАТЭГІЮ БДУ

**Дэлегацыя міжнароднага
агенцтва па атамнай
энергіі (МАГАТЭ) на чале
з намеснікам генеральнага
дырэктара Аляксандрам
Бычковым 5 кастрычніка
наведала Беларускі
дзяржаўны ўніверсітэт.**

Пры ўдзеле першага намесніка міністра адукацыі Беларусі Аляксандра Жука, дэканаў фізічнага і хімічнага факультэтаў, дырэктараў навукова-даследчых устаноў адбылося абмеркаванне перспектывы супрацоўніцтва БДУ з МАГАТЭ ў галіне арганізацыі ядзернай адукацыі. Прарэктар па навуковай рабоце акадэмік *Алег Івашкевіч* прад-

ставіў вынікі навуковых даследаванняў і стан падрыхтоўкі будучых спецыялістаў для ядзернай энергетыкі нашай краіны. Аляксандр Бычкоў станоўча ацаніў стратэгію БДУ, накіраваную на фарміраванне кантынгенту высокакваліфікаваных выкладчыкаў, якія маюць адмысловыя веды і міжнародны досвед вядзення адукацыйнага працэсу; стварэнне навуковых дапаможнікаў інавацыйнага тыпу, навучна-даследчых комплексаў і трэнажорнага класа рэактарнага аддзялення ВВЭР-1000; навучанне студэнтаў у вядучых цэнтрах ядзернай адукацыі з наведваннем дзейных ядзерных аб'ектаў; запрашэнне вядомых адмыслоўцаў для чытання лекцый у БДУ, а таксама досвед міжнародных студэнцкіх практык на

базе Аб'яднанага інстытута ядзерных даследаванняў (г. Дубна, Расійская Федэрацыя).

Пасля ён азнаёміўся з тым, як вядзецца падрыхтоўка спецыялістаў для АЭС на фізічным факультэце, выступіў з лекцыяй перад выкладчыкамі і студэнтамі спецыяльнасцяў, якія маюць дачыненне да ядзернай энергетыкі.

На сустрэчы са студэнтамі Аляксандр Бычкоў расказаў пра дзейнасць МАГАТЭ і адказаў на пытанні, што тычыліся вядомых замежных устаноў адукацыі па ядзернай энергетыцы. Дарэчы, нашы студэнты і выкладчыкі мелі магчымасць стажыравацца і павышаць кваліфікацыю на базе Нацыянальнага даследчага ядзернага ўніверсітэта «МІФИ» (РФ), Обінскага інстытута

атамнай энергіі, Севастопальскага нацыянальнага ўніверсітэта ядзернай энергіі і прамысловасці, Цэнтра тэарэтычнай фізікі (Італія), Інстытута Пауля Шэрэра. Плануецца, што шэраг лабараторных заняткаў з выкарыстаннем ядзерных устаноў студэнты БДУ пройдучы ў Аб'яднаным інстытуце энергетычных і ядзерных даследаванняў «Сосны» НАН Беларусі.

Нагадаем, што падрыхтоўка спецыялістаў для атамнай энергетыкі распачата ў БДУ і трох іншых ВУН Беларусі з 1 верасня 2008 г. у рамках дзяржаўнай праграмы. У нашым універсітэце яна вядзецца па кірунку «Фізіка (ядзерная фізіка і тэхналогіі)» і спецыялізацыях «Радыяцыйная хімія» і «Радыяхімія».

Ганна ЛАГУН

МІЖНАРОДНЫЯ ПРАЕКТЫ

Супрацоўніцтва з ЕС: новая рэальнасць

**Сем новых міжнародных
праектаў у рамках
конкурсаў адукацыйных
праграм Еўрапейскага
саюза выйграў Беларускі
дзяржаўны ўніверсітэт.**

З іх чатыры праекты праграмы **Tempus**: «Міжуніверсітэцкія цэнтры падтрымкі студэнцкіх інавацыйных распрацовак», «Інтэграваная сістэма ўніверсітэцкага менеджменту: вопыт Еўрапейскага саюза на базе краін СНД», «Распрацоўка трэнінг-сеткі па паляпшэнні адукацыі ў галіне энергаэфектыўнасці» і «Бяспека чалавека (ахова навакольнага асяроддзя, кантроль якасці прадуктаў харчавання, ахова здароўя, сацыяльна-прававая абаро-

на) на тэрыторыях, пацярпелых ад радыеактыўнага забруджвання».

Тры праекты будуць рэалізаваны ў рамках праграмы **Erasmus Mundus**: «Развіццё навучання ў краінах ЕІДП на аснове чыстых

тэхналогій і навукова-даследчай дзейнасці», «Мабільнасці для інавацый і развіцця» і «Уся Еўропа па за межамі».

Праграма **Tempus** накіравана на садзейнічанне сацыяльным,

эканамічным рэформам і развіццё сістэм вышэйшай адукацыі ў краінах-партнёрах Еўрапейскага саюза. Яна стартавала ў 1990 г., у Беларусі працуе з 1993 г. За гэты час у БДУ ў рамках дадзенай праграмы было рэалізавана 12 праектаў.

Праграма **Erasmus Mundus** рэалізавана ў Беларусі з 2007 г. Асноўная яе задача – умацаванне і развіццё еўрапейскага супрацоўніцтва і міжнародных сувязяў у сферы вышэйшай адукацыі, арганізацыя акадэмічных абменаў, распрацоўка сумесных адукацыйных праграм. За 2007–2012 гг. БДУ было рэалізавана 3 праекты.

**Паводле інфармацыі
ўпраўлення міжнародных
сувязяў**

Весткі
з рэктарата

СЕМІНАР, прысвечаны міжнароднай праграме Tempus, адбыўся ў БДУ 4 кастрычніка. У мерапрыемстве прынялі ўдзел міністр адукацыі Рэспублікі Беларусь С. А. Маскевіч, дырэктар ГІАЦ Міндадукацыі і каардынатар праграмы Tempus у Беларусі М. І. Лістапад, першы прарэктар БДУ М. А. Жураўкоў, а таксама прадстаўнікі вышэйшых навуковых устаноў Беларусі. Былі абмеркаваны актуальныя пытанні рэалізацыі праектаў праграмы.

НАДЗВЫЧАЙНЫ І Паўнамоцны Пасол Рэспублікі Польшча ў нашай краіне Лешэк Шарэпка 26 верасня наведаў Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт. Адбылася сустрэча з рэктарам акадэмікам Сяргеем Абламейкам, на якой былі абмеркаваны пытанні, якія тычацца перспектывы супрацоўніцтва БДУ з універсітэтам Польшчы, а таксама магчымасці пашырэння кантактаў у адукацыйнай і культурнай сферах, у прыватнасці стварэнне дадатковых умоў для вывучэння беларускай і польскай моў.

ДЭЛЕГАЦЫЯ стыпендыяльнага камітэта Кітая на чале з начальнікам сакратарыята спыняй Лю Цзінхуэй наведала 10 верасня наш універсітэт. Адбылася сустрэча з рэктарам БДУ акадэмікам Сяргеем Абламейкам і начальнікам упраўлення міжнародных сувязяў Вадзімам Рэзнікавым. Гасцей пазнаёмілі з умовамі навучання кітайскіх студэнтаў, якія атрымліваюць адукацыю ў нашай краіне па праграмах абмену паміж Беларуссю і КНР.

**Паводле інфармацыі
прэс-службы БДУ**

Вынікі работы БДУ ў 2011/2012 навуч. г.

3 даклада рэктара БДУ акадэміка С. У. Абламейкі на пашыраным пасяджэнні Савета Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта 1 кастрычніка 2012 г.

У 2011/2012 навуч. г. калектыву комплексу БДУ ў рамках выканання Праграмы перспектываў развіцця БДУ на 2011/2015 гг. і Плана мерапрыемстваў па рэалізацыі Дзяржаўнай праграмы развіцця вышэйшай адукацыі на 2011/2015 гг., рашэння Савета БДУ ад 05.10.2011 г. накіроўваў свае намаганні на павышэнне якасці падрыхтоўкі спецыялістаў, удасканаленне навукова-даследчай, ідэалагічнай і выхавальнай работы, павелічэнне аб'ёму экспарту навукова-тэхнічнай прадукцыі і адукацыйных паслуг, умацаванне пазіцыі ў сусветнай адукацыйнай прасторы, развіццё матэрыяльна-тэхнічнай базы. Высокі аўтарытэт БДУ як найбуйнейшага адукацыйнага, навукова-даследчага і культурнага цэнтру быў адзначаны ў прывітальным пасланні Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А. Р. Лукашэнкі 28.10.2011 г. у сувязі са святкаваннем 90-годдзя ўніверсітэта.

Мінулы навучальны год адзначыўся цэлым шэрагам падзей як у жыцці ўсёй вышэйшай школы краіны, так і ўніверсітэта: пачаў дзейнічаць Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб адукацыі, з 2012/2013 навуч. г. прынятая новая канцэпцыя выкладання сацыяльна-гуманітарных дысцыплін ва ўстановах вышэйшай адукацыі, прынята рашэнне аб пераходзе з 2013/2014 навуч. г. на першай ступені вышэйшай адукацыі на дыферэнцыраваны тэрміны навучання, Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 30.09.2011 № 439 зацверджаны новы Статут БДУ. У кастрычніку 2011 г. адбылося святкаванне 90-годдзя заснавання БДУ. Напярэдадні юбілею многія супрацоўнікі за шматгадовую добрасумленную працу ўдасціліся высокіх дзяржаўных узнагарод і званняў. Былі адкрыты мемарыяльныя дошкі былым рэктарам БДУ А. Н. Сеўчанку і У. І. Пічэту, а таксама на падмаскоўнай станцыі Сходня – месцы працы БДУ ў перыяд Вялікай Айчыннай вайны. Пачала выпускацца серыя падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў «Класічнае ўніверсітэцкае выданне», якая ў хуткім часе будзе выходзіць пад эгідай 100-годдзя БДУ.

Рашэннем Савета ўніверсітэта былі прысуджаны званні Ганаровага прафесара БДУ Старшыні Савета Федэрацыі Федэральнага Сходу Расійскай Федэрацыі Мацвееў В. І., Прэзідэнта Туркменістана Гурбангулы Бердымухамедава, рэктару Расійскага ўніверсітэта дружбы народаў Філіпаву У. М., рэктару Харбінскага ўніверсітэта навукі і тэхналогій Лі Даёнгю.

Упершыню ў гісторыі ўніверсітэта быў створаны Прафесарскі сход, ад якога ўжо паступіў шэраг цікавых прапановаў для рэалізацыі ўдзяльнасці БДУ.

Нашы студэнты заваявалі шмат узнагарод на міжнародных прадметных алімпіадах, каманда ўніверсітэта стала сярэбраным прызёрам чэмпіянату свету па праграмаванні сярод студэнтаў.

Па выніках міжнародных рэйтынгаў БДУ ўвайшоў у 2 % найлепшых ВНУ свету.

Былі ўведзены ў эксплуатацыю студэнцкі інтэрнат пасля капітальнага рамонту, а таксама новы корпус факультэта міжнародных адносін.

Змяняльнай падзей з'явіўся візіт у БДУ 1 верасня 2012 г. Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, па выніках якога будзе падрыхтаваны Працікол даручэнняў па далейшым развіцці ўніверсітэта.

КОЛЬКАСЦЬ НАВУЧЭНЦАЎ

У мінулым навучальным годзе па праграмах асноўнай адукацыі (агульная сярэдняя адукацыя, сярэдняя спецыяльная адукацыя, вышэйшая адукацыя першай і другой ступені, аспірантура і дактарантура) у БДУ навучалася каля 32 тыс. чалавек. З улікам дадатковай адукацыі дарослых (падрыхтоўка да паступлення ў ВНУ, павышэнне кваліфікацыі і перападрыхтоўка) – каля 43 тыс. чалавек.

АДУКАЦЫЙНАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ

На факультэце даўняверсітэцкай адукацыі ў 2011/2012 навуч. г. намецілася пэўнае зніжэнне колькасці замежных навучэнцаў. У той жа час папулярнасць курсаў рускай мовы ўзрасла. Колькасць беларускіх грамадзян, якія навучаліся на падрыхтоўчых курсах і праходзілі рэпетыцыйнае тэсціраванне, павялічылася.

У 2012 г. быў традыцыйна высокі конкурс сярод тых, хто паступаў у Ліцэй БДУ, – 6,4 чалавек на месца. Колькасць стоальных работ на ЦТ для абітурыентаў у Ліцэй БДУ значна большая, чым у аналагічных установах краіны. Штогод каля 145 яго выпускнікоў па-

ступваюць у наш універсітэт. Лічым, што трэба прыняць захады па павелічэнні долі выпускнікоў, якія паступаюць у нашу ВНУ, асабліва на хіміка-біялагічны спецыяльнасці. Прыемна адзначыць, што нашы ліцэйцы паспяхова ўдзельнічаюць у міжнародных прадметных алімпіадах.

У Юрыдычным каледжы БДУ ў 2012 г. троху знізіўся конкурс сярод тых, хто паступае, што патрабуе асобнага аналізу.

БДУ ажыццяўляе падрыхтоўку спецыялістаў: на першай ступені вышэйшай адукацыі – па 61 спецыяльнасці, 81 кірунку; на другой ступені (магістратура) – па 65 спецыяльнасцях, у аспірантуры – па 120 спецыяльнасцях, у дактарантуры – па 113 спецыяльнасцях.

Перападрыхтоўка спецыялістаў ажыццяўляецца па 45 спецыяльнасцях, павышэнне кваліфікацыі – па 152 праграмах.

На першай ступені вышэйшай адукацыі ў 2012 г. адкрыты 3 новыя спецыяльнасці і 2 кірункі. Факультэтам неабходна працягваць працу з мэтай задавальнення патрэбы новых галін эканомікі ў спецыялістах і пашырэння магчымасцяў выбару спецыяльнасцяў абітурыентамі.

З гэтага года мы пачалі працаваць па скарачэнні аб'ёму вучэбнай нагрукі па дысцыплінах сацыяльна-гуманітарнага цыкла. Для параўнання, у 2008 г. аб'ём сацыяльна-гуманітарных дысцыплін склаў 1518 гадзін, а ў гэтым годзе ўсяго 756 (праўда, без уліку фізкультуры). Была распрацавана канцэпцыя аптымізацыі зместу, структуры і аб'ёму сацыяльна-гуманітарных дысцыплін, з'явіліся спецыяльныя і інтэграваныя модулі для вывучэння па выбары студэнтаў.

Колькасць прынятых на 1-ы курс у 2012 гг. – 6284 чалавекі. У 2011 г. іх было троху больш – 6386. У найбліжэйшыя гады чакаецца змяншэнне колькасці выпускнікоў школ, таму ўжо ў гэтым годзе мы набралі прыкладна на 100 чалавек менш, чым у мінулым.

Тым не менш прахадны бал у гэтым годзе на большасць спецыяльнасцяў вышэйшы, чым у мінулым годзе.

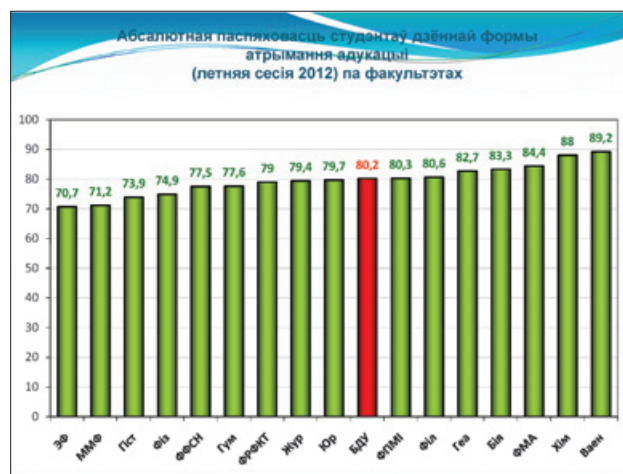
У 2012 г. мы залічылі на бюджэтную форму навучання на прыродазнаўчых спецыяльнасцях амаль на 130 чалавек больш, чым на год раней, а на гуманітарныя – на 140 менш. Пры гэтым фізічны факультэт не выканаў план прыёму на бюджэтную форму навучання, што неабходна ўлічыць пры арганізацыі прыёму ў 2013 г.

На платную форму навучання ў мінулым годзе паступіла 2168 абітурыентаў, у гэтым – 2107 (пры гэтым колькасць платнікаў на гуманітарных спецыяльнасцях вырасла). На платную форму на прыродазнаўчыя спецыяльнасці ахвотных традыцыйна не так шмат. Выключэннем з'яўляецца біяфак, у якога добры паказчык прыёму як на бюджэтнай, так і на платнай форме на ўсе спецыяльнасці, асабліва на тыя, якія былі адкрыты ў мінулым годзе.

З гуманітарных факультэтаў значна зменшыўся набор на журфак: 131 і 79 адпаведна. Гуманітарны факультэт па шэрагу прычын троху здаў пазіцыі па колькасці залічаных.

ПАСПЯХОВАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

У гэтым годзе ўпершыню за 6 гадоў сярэдняя паспяховасць студэнтаў вырасла і ў зімовую і ў летнюю сесіі. На прыродазнаўчых факультэтах яна крыху вышэйшая, чым на гуманітарных. Гэта прыемны вынік. Вядома, што факультэты пачалі праводзіць дадатковыя заняткі з тымі, хто адстае. Так што, з аднаго боку, гэта вынік прынятых захадаў, а з другога – на некаторых факультэтах і падаць паспяховасці больш няма куды. Больш нізкая паспяховасць на эканамічным, гістарычным факультэтах, мехмаце, а найбольш высокая на военным, хімічным, ФМА і біяфаку.

ВЫТВОРЧАЯ І ПЕРАДДЫПЛОМНАЯ ПРАКТЫКА

Мы ўжо не раз казалі, што трэба павялічваць колькасць студэнтаў, якія накіроўваюцца на практыку на прадпрыемствы, ва ўстановы, Нацыянальную акадэмію навук Беларусі. На біялагічным факультэце 66 % студэнтаў праходзіць практыку ў БДУ, у хімікаў 64% – што, вядома, зашмат. Мы раней крытыкавалі ФПМІ, але зараз ён у лідарах па колькасці студэнтаў, якія праходзяць практыку на вытворчасці.

АДЛІЧЭННЕ СТУДЭНТАЎ

З дзённай формы навучання адлічана за навучальны год 872 чалавекі, з завочнай – 827, усяго – 1699. Гэта нямала. Дэканам трэба яшчэ раз прааналізаваць прычыны адсёву студэнтаў і прыняць адпаведныя захады па яго памяншэнні.

МАГІСТРАТУРА

Усяго ў 2012 г. у магістратуры адкрыта 18 новых спецыяльнасцяў. Штогод мы залічваем у магістратуру каля 600 чалавек. Трэба хадаінічаць перад Міністэрствам адукацыі аб павелічэнні прыёму ў магістратуру, каб была магчымасць прыё-

му на бюджэтную форму навучання да 15 % выпускнікоў, таму што выпускнікі, якія падлягаюць размеркаванню, не маюць права паступлення на платную форму навучання. Адлічаны ў мінулым навучальным годзе 41 магістрант, у пазамінулым – 72. Гэта невялікі адсёў, але трэба працягваць працу над яго памяншэннем.

ПАВЫШЭННЕ КВАЛІФІКАЦЫІ І ПЕРАПАДРЫХОЎКА

Па комплексе БДУ штогод каля 5,5 тыс. спецыялістаў павышаюць кваліфікацыю. Лічба гэтая, на жаль, не расце. Нават па Інстытуце журналістыкі паказчыкі сталі падаць у параўнанні з мінулымі гадамі. У Інстытута бесперапыннай адукацыі і іншых падраздзяленняў становіцца дынаміка росту колькасці слухачоў.

Па перападрыхтоўцы ў 2012 г. уведзены 3 новыя спецыяльнасці і 8 прапануецца адкрыць у 2013 г. Асабліва актыўна тут працуе Інстытут бесперапыннай адукацыі, і астатнім падраздзяленням трэба актывізаваць сваю дзейнасць па аказанні адукацыйных паслуг такога кшталту.

АСПІРАНТУРА, ДАКТАРАНТУРА, НДРС

Колькасць аспірантаў у БДУ расце. Усе папярэднія гады мы выконвалі план прыёму на 100 %, а ў 2012 г. нават прыйшлося яго павялічыць, нягледзячы на тое, што ў аспірантуру прымаюцца асобы, якія ўжо здалі экзамены кандыдацкага мінімуму. Гэта сведчыць пра тое, што аспірантура БДУ карыстаецца папулярнасцю.

У апошні год у нас падрасла і колькасць дактарантаў. Аднак колькасць абарон дысертацый аспірантамі і супрацоўнікамі пачала памяншацца. Дэканам павінны надаць гэтаму пытанню самую пільную ўвагу. Трэба правесці працу з навуковымі кіраўнікамі і аказаць неабходную дапамогу суіскальнікам.

Колькасць дысертацый, абароненых у тэрмін, у нас адносна на нядрэнным узроўні, хоць троху і знізілася.

Колькасць СНДЛ, студэнтаў, якія ўдзельнічаюць у НДРС, студэнцкіх публікацый і дакладаў на канферэнцыях маюць становішча дынаміку.

НАВУКОВАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ

Універсітэт з'яўляецца галаўной арганізацыяй/выканаўцам 10 дзяржаўных праграм навуковых даследаванняў на 2011–2015 гады.

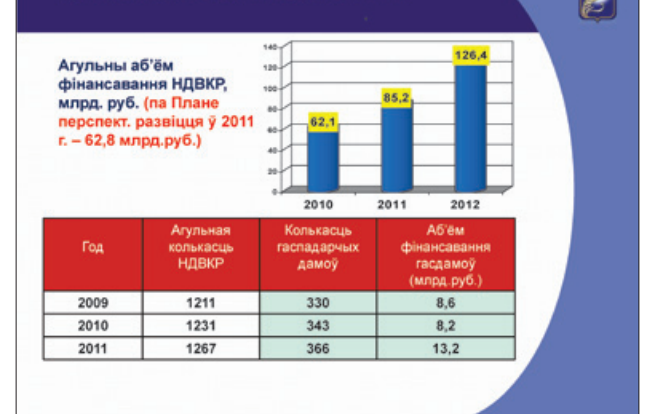
Праграмы, у выкананні якіх прымалі ўдзел у 2012 г. навуковыя падраздзяленні БДУ:

- 31 праграма Саюзнай дзяржавы,
- нацыянальныя, прэзідэнцкія і дзяржаўныя праграмы,
- дзяржаўныя і галіновыя навукова-тэхнічныя праграмы,
- 18 дзяржаўных праграм фундаментальных і прыкладных навуковых даследаванняў.

Аб'ёмы фінансавання навукі ў БДУ растуць як за кошт бюджэту, так і пазабюджэтных сродкаў.

Расце колькасць навуковых публікацый супрацоўнікаў БДУ ў аўтарытэтных замежных навуковых часопісах. Паводле базы даных SCOPUS, якая індэксуе больш за 19 500 найменшых навукова-тэхнічных і медыцынскіх часопісаў прыкладна 5 000 міжнародных выдавецтваў, БДУ значна аспярджае па гэтым паказчыку ўсе астатнія айчынныя ВНУ разам узятая. За перыяд 2001–2011 гг. на долю БДУ даводзіцца 26 % публікацый усіх беларускіх навукоўцаў, а цытаванні яшчэ больш – 35 %. Гэта даказвае, што ўзровень навуковых даследаванняў у БДУ, навуковы аўтарытэт яго супрацоўнікаў у свеце вельмі высокі. Калі казаць пра размеркаванне публікацый па прадметных галінах, то больш за ўсё апублікавана ў міжнародных аўтарытэтных часопісах прац БДУ па фізіцы і астраноміі, хіміі, машынабудаванні, матэрыялазнаўстве і матэматыцы.

ФІНАНСАВАННЕ НАВУКОВАЙ СФЕРЫ

Упершыню падраздзяленне, якое курыравала замежныя сувязі ў БДУ, узнікла ў 1961 г., калі пачаў працу падрыхтоўчы факультэт для замежных грамадзян. У суверэнных умовах узнікла патрэба ў рэарганізацыі міжнароднай дзейнасці БДУ. 3 красавіка 1992 г. ва ўніверсітэце было створана ўпраўленне міжнародных сувязяў і навуковага супрацоўніцтва. Сённяшняе УМС функцыянуе ў складзе трох аддзелаў і двух цэнтраў, у якіх працуюць 25 спецыялістаў.

ЭКСПАРТ АДУКАЦЫЙНЫХ ПАСЛУГ

Сёння вышэйшыя навучальныя ўстановы ўспрымаюцца як прадаўцы адукацыйных паслуг, і наш універсітэт імкнецца канкураваць з вядучымі ВНУ свету. Аб'ём валютных сродкаў, атрыманых БДУ за навучанне замежных грамадзян, у 2011 г. склаў 5,65 млн долараў ЗША. За 6 месяцаў 2012 г. ужо атрымана амаль 2 млн долараў ЗША. Упраўленне міжнародных сувязяў БДУ першым прыкладае намаганні, каб гэтыя лічбы з кожным годам узраслі, і працуе над іміджам універсітэта на міжнародным адукацыйным рынку.

ЗАМЕЖНЫ СТУДЭНТ – ЗА ЯКАСЦЬ АДУКАЦЫІ

Начальнік УМС Вадзім Рэзнікаў лічыць, што ўменне прадаваць якасны адукацыйны прадукт па адэкватнай цане з'яўляецца той перавагай, якая дазваляе БДУ канкураваць з вядучымі ўніверсітэтамі свету ва ўмовах рынку. Добрай падмогай стала ўкараненне ў нашай ВНУ ў 2010 г. сістэмы менеджменту якасці адукацыі на базе міжнародных стандартаў ISO 9001. Вадзім Яўгенавіч апублікаваў некалькі артыкулаў на тэму міжнароднай дзейнасці БДУ і праблем замежных студэнтаў у Беларусі.

Сёлета ўпраўленне міжнародных сувязяў правяло сацыялагічнае даследаванне. Паводле яго, сярэднестатыстычным замежным студэнтам, які паступіў на вучобу ў БДУ, з'яўляецца юнак ва ўзросце 20 гадоў з Кітая або Туркменістана, які выбраў для сябе факультэты сацыяльна-гуманітарнага профілю. Яго вучобу аплачваюць бацькі з сярэднімі даходамі. У большасці выпадкаў інфарма-

УМС – 20 ГАДОЎ!

Фота Геннадзя КРАСНОУСКОГА

цыю пра магчымасць паступіць у БДУ ён атрымаў ад родных і сяброў, якія раней навучаліся ў нашым універсітэце. Іншымі крыніцамі для яго з'явіліся пасрэднікі і інтэрнэт. Асноўнымі матывамі для паступлення сталі высокая якасць адукацыі ў БДУ, магчымасць вучыцца на рускай мове, а таксама прэстыжнасць дыплама нашай ВНУ. Большасць выпускнікоў у асноўным задаволены атрыманай адукацыяй і жадае працягнуць навучанне на наступнай ступені адукацыі ў Белдзяржуніверсітэце.

На пытанне: «Што дапамагае вам даведацца пра Беларусь, пазнаёміцца з культурай і традыцыямі беларускага народа?» – большасць студэнтаў-замежнікаў адказала, што гэта зносіны з беларусамі – студэнтамі, выкладчыкамі і новымі знаёмымі. Некаторым даспадобы прыйшліся экскурсіі па Беларусі, арганізаваныя УМС, факультэтам і студгарадком. Няма і тых, хто цікавіцца агульнаўніверсітэцкімі культурна-масавымі мерапрыемствамі, на якіх можна сустрэцца з беларускімі аднагодкамі. Так паступова ў замежных студэнтаў складаецца ўяўленне не толькі пра ўніверсітэт, але і Беларусь, яе людзей, што яны затым даносяць да сваіх блізкіх і знаёмых у сябе на радзіме.

АКАДЭМІЧНАЯ МАБІЛЬНАСЦЬ

Высокая акадэмічная мабільнасць, удзел у міжнародных праграмах і праектах, стасункі з ВНУ-партнёрамі – усё гэта стала рэальным дзякуючы міжнародным дамовам, якія заключаюцца з замежнымі навуковымі і аду-

кацыйнымі ўстановамі і арганізацыямі. За апошнія 5 гадоў істотна ўзрасла колькасць партнёрскага пагадненняў, якія значна пашырылі калабаранцкія магчымасці нашага ўніверсітэта. У складзе міжнародных кансорцыумаў універсітэтаў БДУ выйграў на конкурснай аснове ў 2012 г. 4 новыя праекты праграмы Tempus і 3 новыя праекты праграмы Erasmus Mundus (раней доўгі час БДУ ўдзельнічаў толькі ў 1 праекце Erasmus Mundus). Дадзеныя праекты фінансуюцца са сродкаў Еўрапейскага саюза. Сумесны ўдзел БДУ і партнёрскага арганізацыі ў розных еўрапейскіх адукацыйных і навуковых праграмах з выкарыстаннем міжнародных грантаў на правядзенне даследаванняў дае дадатковыя магчымасці для стварэння і апрацавання інавацыйных тэхналогій у розных галінах прыродазнаўчых і гуманітарных навук. Рост акадэмічнай мабільнасці таксама з'яўляецца адным з паказчыкаў умацавання пазіцыі БДУ на міжнародным рынку.

Сёння БДУ супрацоўнічае з больш чым 300 замежнымі ўстановамі і арганізацыямі з больш чым 50 краін. Праграмы абмену студэнтамі рэалізуюцца з ВНУ Германіі, Польшчы, Чэхіі, Славакіі, Балгарыі, Сербіі, Швецыі, Кітая, Карэі і Японіі. У мінулым навучальным годзе за мяжу ў рамках між-дзяржаўных, міжведамасных і міжуніверсітэцкіх пагадненняў было накіравана 758 навучэнцаў. Больш за 1 тыс. выкладчыкаў і супрацоўнікаў БДУ пабывалі ў 54 краінах. Апошнія два гады агульная колькасць тых, хто выязджае за мяжу, застаецца на ўзроўні

1 650 чалавек. У сваю чаргу БДУ наведала каля 380 замежнікаў, якія чыталі лекцыі і праводзілі навуковыя даследаванні па кантракце.

ІНФАРМАЦЫЙНАЯ ПРЫСУТНАСЦЬ БДУ ЗА МЯЖОЙ

Цэнтр міжнароднага маркетынгу, які нядаўна пачаў функцыянаваць ва ўпраўленні, якраз і пакліканы праводзіць іміджавую палітыку БДУ. Ён намагаецца пашырыць спектр рэкламнай прадукцыі БДУ, распрацаваць актыўныя мультымедычныя прэзентацыйныя матэрыялы на замежных мовах, у тым ліку карэйскай, кітайскай, іспанскай. На сайце БДУ ўжо размешчана інфармацыя пра навучанне ва ўніверсітэце на англійскай, кітайскай, нямецкай мовах, падрыхтаваны старонкі на іспанскай і арабскай мовах, а дыпламатычныя прадстаўніцтвы Рэспублікі Беларусь і замежных дзяржаў атрымалі абноўленыя інфармацыйна-рэкламныя матэрыялы пра Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт. Наперадзе распрацоўка дэталёвага плана ўдзелу ў міжнародных адукацыйных выставах на 2012–2015 гг. У наступным годзе ўжо запланавана 6 такіх мерапрыемстваў пры падтрымцы Міністэрства адукацыі. Чакаецца, што з дапамогай міжнародных адукацыйных выстаў, якія пройдуць у 2012/2013 навуч. г. з удзелам нашых супрацоўнікаў, удасца прыцягнуць на вучобу шмат замежнікаў і тым самым папоўніць рахунак БДУ прыблізна на 365 тыс. долараў ЗША.

3 ПЕРШЫХ КРЫНІЦ

Віктар ШАДУРСКИ:

«МЫ АДКРЫВАЛІ ДЛЯ СЯБЕ СВЕТ»

Першым начальнікам упраўлення міжнародных сувязяў, які разам з нешматлікім тады калектывам ажыццяўляў новыя прынцыпы міжнароднай дзейнасці ўніверсітэта, быў Віктар ШАДУРСКИ. Ён сёння ўзначальвае факультэт міжнародных адносін, дзе вучыцца каля 400 замежных студэнтаў. Мы папрасілі Віктара Генадзевіча прыгадаць першыя крокі УМС.

Фота Геннадзя КРАСНОУСКОГА

– Дзень, калі было створана ўпраўленне міжнародных сувязяў і навуковага супрацоўніцтва, вельмі добра запомніўся. Адрозніе з лекцыі мяне выклікалі да рэктара, які прапанаваў узначаліць новую структуру.

Яшчэ ў студэнцкія гады мне давялося быць старшынёй інтэрнацыянальнага клуба, а ў камсамоле

– намеснікам сакратара па інтэрнацыянальным выхаванні. У той час пра многія краіны я ведаў больш, чым некаторыя палітычныя аналітыкі, бо мог атрымліваць інфармацыю з першых вуснаў ад студэнтаў, якія часам уваходзілі ў блізкае атачэнне кіраўнікоў партый і рухаў замежных дзяржаў. Дадзеныя звесткі я выкарыстоўваў для сваіх публі-

кацый на міжнародныя тэмы. На пасадзе начальніка УМСНС з'явілася магчымасць правяраць свае погляды на практыцы.

На той момант ва ўніверсітэце ўжо існавалі структуры, якія займаліся пытаннямі міжнароднай дзейнасці: быў прарэктар па міжнародных сувязях Аляксандр Віктаравіч Шарапа, функцыянаваў дэканат па рабоце з замежнымі студэнтамі і аддзелы замежных сувязяў. Усе гэтыя структуры вырашылі аб'яднаць і стварыць больш кампактнае ўпраўленне. Вялікія скарачэнні закранулі ў першую чаргу дэканат замежных студэнтаў. Новыя кадры, на мой погляд, былі падобныя вельмі ўдала. Усяго восем чалавек, але яны выконвалі вялікую працу.

Упор быў зроблены на пашырэнне міжнародных сувязяў, а не толькі на навучанне замежнікаў, як было раней. Прышлося змяніць і ўмовы аплаты за навучанне. Замежнікі пачалі разлічвацца ў валюце. Пры ўпраўленні мы адкрылі курсы рускай мовы, якія карысталіся попытам. Гэтым змаглі заха-

ваць кафедру рускай мовы як замежнай, а таксама яе выкарыстанне спецыялістаў.

Рэзка ўзрасла колькасць супрацоўнікаў БДУ, якія пачалі выязджаць за мяжу. Спачатку іх было да 400 чалавек, а пазней – да 1 тыс. чалавек у год. Цікава, да Беларусі ў іншых краінах тады толькі прачнулася, і нашых навукоўцаў ахвотна запрашалі за кошт іншага боку. У 1993 г. мы першымі сярод беларускіх ВНУ пачалі выконваць праекты Tempus. Ды не адзін, а цэлыя чатыры. Гэта быў сапраўдны поспех. У 1996 г. быў створаны цэнтр еўрапейскай дакументацыі.

Немалаважным кірункам дзейнасці стала арганізацыя буйных міжнародных мерапрыемстваў, канферэнцый і выстаў: «Беларусь. Адукацыя» (1995 і 1996), «Вышэйшая адукацыя ў краіне».

Для спецыялістаў УМС замежная камандзіроўка стала працоўнай практыкай. Напрыклад, мне па праекце Tempus даводзілася бы-

ваць у Францыі, дзе БДУ меў добрых партнёраў. Нашы супрацоўнікі прыглядаліся, як прымалі іх, і сталіся арганізаваць годны прыём замежнікаў у сябе на радзіме. Перавага 90-х гг. заключалася ў тым, што бюракратычных перашкод было значна меней. Прыём гасцей праходзіў лягчэй і не быў пазбаўлены некаторай імпрэвізацыі. Наогул, 90-я былі спрыяльнымі для развіцця міжнародных сувязяў. Мы пракладвалі для сябе шлях у свет. Знаёміліся з іншымі краінамі і паказвалі сябе.

Дваццаць гадоў хутка праляцела. Увесь гэты час ўпраўленне міжнародных сувязяў спрыяла ўзаемавыгаднаму міжнароднаму супрацоўніцтву ў галіне адукацыі і навукі, зыходзячы з прыярытэтаў палітыкі краіны, інтарэсаў універсітэта. Сёння прагрэс адчуваецца. Я жадаю супрацоўнікам УМС паспехаў у працы, новых праектаў, добрых замежных партнёраў, з якімі можна, што называецца, горы звярнуць. Са святам.

Матэрыялы паласы падрыхтавала Ганна ЛАГУН

Першая кафедра ФМА

Кафедра міжнародных адносін ФМА адзначыла дваццацігоддзе.

Кафедра міжнародных адносін была створана на гістарычным факультэце 1 верасня 1992 г. рашэннем Вучонага савета БДУ ў сувязі з неабходнасцю падрыхтоўкі спецыялістаў для знешнепалітычнага апарата Рэспублікі Беларусь. Пасля ўзнікнення 1 кастрычніка 1995 г. факультэта міжнародных адносін кафедра была пераведзеная на ФМА. Яна забяспечвае падрыхтоўку спецыялістаў у галіне міжнародных адносін па трох спецыялізацыях: знешняя палітыка і дыпламатыя; міжнародныя арганізацыі і арганізацыя міжнародных сувязяў.

Выпускнікам прысвойваецца кваліфікацыя «Спецыяліст па міжнародных адносінах. Перакладчык-рэферэнт (з указаннем дзвюх замежных моў)».

Усяго кафедра падрыхтавала больш за 750 дыпламаваных спецыялістаў у галіне міжнародных адносін, якія цяпер складаюць прыкметную частку супрацоўнікаў Міністэрства замежных спраў Рэспублікі Беларусь і працуюць практычна ва ўсіх беларускіх дыпламатычных прадстаўніцтвах у розных краінах і частках свету. Яны таксама заняты ў іншых міністэрствах і ведамствах, у тым ліку ў Міністэрстве абароны, МУС, міністэрствах эканамічнага блока, структуры дзяржаўнай бяспекі. Выпускнікі спецыяльнасці «Міжнародныя адносіны» паспяхова працуюць і на шматлікіх беларускіх прадпрыемствах, у іх прадстаўніцтвах за мяжой,

сродках масавай інфармацыі, установах адукацыі, навукі і культуры і г. д.

Падрыхтоўка па гэтай спецыяльнасці прадаўжаецца вывучэнне сучаснай сусветнай палітыкі, базавых прынцыпаў і прыярытэтных напрамкаў знешнепалітычнага курсу Рэспублікі Беларусь, асаблівасцяў палітычнага развіцця і знешняй палітыкі іншых дзяржаў. Студэнты вывучаюць дзейнасць міжнародных арганізацый, гісторыю, тэорыю і актуальныя праблемы міжнародных адносін, канфліктологіі і тэорыю вядзення перамоў, міжнародную і рэгіянальную бяспеку, а таксама іншыя дысцыпліны.

Нязменным загадкай кафедры з'яўляецца доктар гістарычных навук прафесар Аляксандр Віктаравіч Шарапа. Шмат у чым дзякуючы яго намаганням выкладчыцы пачынаюць кафедру цяпер адзін з самых высокіх у БДУ. Сёння на кафедры працуюць 6 прафесараў дактароў навук і 12 дацэнтаў кандыдатаў навук. Працягваецца падрыхтоўка новых навуковых даследаванняў, працуе савет па абароне дысертацый па спецыяльнасці «гісторыя міжнародных адносін і знешняй палітыкі». За гады працы кафедры было абаронена 4 доктарскія і больш за 20 кандыдацкіх дысертацый. Вядзецца навучанне ў аспірантуры і магістратуры.

За дваццаць гадоў кафедра падрыхтавала і выдала больш за 500 найменняў вучэбнай і навуковай літаратуры: падручнікі і навукальныя дапаможнікі з грыфам Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, манаграфіі, зборнікі навуковых прац, арты-

кулы, матэрыялы і тэзісы канферэнцый. Навукова-практычныя распрацоўкі кафедры запатрабаваны ў розных дзяржаўных установах, міністэрствах і ведамствах. Сумесныя навуковыя праекты выконваюцца з МЗС Рэспублікі Беларусь, НАН Беларусі, шэрагам іншых устаноў і арганізацый.

Выкладчыкі кафедры рэгулярна прымаюць удзел у розных навуковых і навукова-практычных канферэнцыях, у тым ліку за межамі Беларусі. Кафедра міжнародных адносін падтрымлівае пастаянныя навуковыя сувязі з іншымі кафедрамі і факультэтамі БДУ, НАН Беларусі, універсітэтамі і навукова-даследчымі цэнтрамі Беларусі, краін блізкага і далёкага замежжа. Акрамя гэтага, кафедра з'яўляецца членам Асацыяцыі школ Цэнтральнай і Усходняй Еўропы па даследаваннях у галіне міжнародных адносін. Прафесар А. В. Шарапа – заслужаны работнік адукацыі Рэспублікі Беларусь. За значныя дасягненні ў навуковай сферы прафесар кафедры У. Е. Снапкоўскі ў 2008 г. стаў лаўрэатам прэміі БДУ імя У. І. Пічэты. Дацэнт кафедры А. А. Дастанка з'яўляецца лаўрэатам прэміі НАН Беларусі імя акадэміка В. Ф. Купрэвіча для маладых навукоўцаў (2007 г.).

Калегі з іншых кафедраў, факультэтаў і падраздзяленняў БДУ, а таксама рэдакцыя газеты «Універсітэт» далучаюцца да віншаванняў на адрас загадчыка і супрацоўнікаў кафедры міжнародных адносін і жадаюць ім далейшых педагогічных і навуковых поспехаў.

НАШЫ ЮБІЛЯРЫ

2 кастрычніка Самахвал Віктар Васільевіч, дырэктар Цэнтра праблем развіцця адукацыі

9 кастрычніка Собалева Таццяна Валерыянаўна, дацэнт кафедры шматпрацэсарных сістэм і сетак

13 кастрычніка Ціванова Галіна Кузьмінічна, дацэнт кафедры гісторыі беларускай мовы

13 кастрычніка Казлова Алена Іванаўна, дацэнт кафедры інтэлектуальных сістэм

Спіс усіх імяніннікаў размешчаны на сайце БДУ www.bsu.by ў раздзеле «Нашы юбіляры».

Паводле інфармацыі ўпраўлення кадраў БДУ

16 кастрычніка Касабуцкі Вячаслаў Станіслававіч, дацэнт кафедры радыяцыйнай хіміі і хіміка-фармацэўтычных тэхналогій

18 кастрычніка Сцяжко Наталля Рыгораўна, дацэнт кафедры тэлебачання і радыёвядучання

20 кастрычніка Берднік Сяргей Канстанцінавіч, дацэнт кафедры стылістыкі і літаратурнага рэдагавання

23 кастрычніка Яніцкая Святлана Станіславаўна, дацэнт кафедры рускай літаратуры

Паважаныя калегі!

ЦЭНТР СІСТЭМНАГА ДАСЛЕДАВАННЯ ПРАБЛЕМ МОЛАДЗІ БДУ аб'яўляе набор навучэнцаў, студэнтаў і маладых спецыялістаў у **«ШКОЛУ прадпрымальніцтва і менеджменту ДЛЯ МОЛАДЗІ. Уласная справа».**

Слухачы атрымаюць магчымасць авалодаць асновамі рынкавай эканомікі, фінансавай і прававой пісьменнасцю, навучыцца мастацтву кіравання асабістымі фінансамі, асвоіць спосабы ўзаемадзеяння з дзелавымі партнёрамі, умелні распрацоўваць бізнес-планы, ствараць сацыяльна значныя праекты і рэалізоўваць іх на практыцы.

На завяршальным этапе вучобы слухачоў чакае абарона аўтарскіх бізнес-праектаў «Уласная справа» з выдачай даведкі аб навучанні дзяржаўнага ўзору. Аўтары найлепшых бізнес-праектаў будуць падтрыманы ў далейшай іх практычнай рэалізацыі.

Заняткі будуць праходзіць па суботах з кастрычніка па красавік на факультэце даўніверсітэцкай адукацыі БДУ (вул. Акадэмічная, 25). Аплата ажыццяўляецца па дзяржаўных расцэнках (1 млн руб.).

Адрас: 220072, г. Мінск, вул. Акадэмічная, 25, каб. 604 (ст. метро «Акадэмія навук»).
Тэл. / Факс: 8 (017) 284-00-11. Маб.: (+375-29) 666-14-04.

БДУ ў СМІ БЕЛАРУСІ

Распрацоўкі БДУ на Беларускім энергетычным і экалагічным форуме – БелТА (05.10), БелаПАН, naviny.by, 21.by (07.10).

Пра новыя спецыяльнасці, якія плануецца адкрыць у БДУ ў 2013 г. – БелТА, 21.by, zn.by, tut.by, open.by (03.10).

Міжнародны матэматычны турнір гарадоў – БелТА, 21.by, «Мінск-новости» (03.10).

Узнагароджванне найлепшых студэнтаў БДУ – БТ-1, 21.by (02.10); «Мінский курьер» (03.10).

Конкурс на найлепшы пераклад твораў Купалы і Коласа на кітайскую мову, аб'яўлены РІКК БДУ – БелТА, 21.by, tut.by (01.10), «Настаўніцкая газета», Інтэрфакс (04.10).

Гутарка з дырэктарам Фундаментальнай бібліятэкі БДУ Пятром Лапо – «Настаўніцкая газета» (28.09).

Канферэнцыя «Літаратура-мова-культура» на філалагічным факультэце БДУ – БелТА, 21.by, «Мінск-новости» (25.09).

Майстар-класы выкладчыкаў РІКК БДУ – БелТА (22.09), БТ-1, 21.by (24.09).

Гутарка з першым прарэктарам БДУ Міхаілам Жураўковым пра стварэнне ў БДУ цэнтра навук пра Зямлю – «СБ-Беларусь сегодня», sb.by (13.09).

Умацаванне БДУ ў ліку 501-550 ВУН паводле рэйтыngu QS – generation.by (11.09), БелТА, aif.by, 21.by, tut.by, open.by, Інтэрфакс, minsknews.by (12.09), БТ (13.09), «Настаўніцкая газета» (15.09).

Выкладчык ліцэя БДУ Аляксандр Паплаўскі пра падрыхтоўку вучняў да міжнародных алмпіяд – «Мінский курьер», mk.by (11.09).

Запрашэнне паступаць у БДУ для абітурыентаў краін ЕўразЭС – Інтэрфакс, 21.by, proege.ru, n1.by, ex-press.by, kp.by, ehu.by, belarus.russiaregionpress.ru, mogilev.by, orshatut.by, belarus.kz (10.09), my.by (11.09), «Мінский курьер» (18.09), «СБ-Беларусь сегодня», sb.by (27.09), БТ-1 (02.10); kp.by (08.10).

Экскурсія па будынку факультэта міжнародных адносін – tut.by (09.09, 24.09).

Нарыс пра невідучую студэнтку юрыдычнага факультэта БДУ Наталлю Кавалевіч – «Народная газета», ng.by (08.09).

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ

АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС

НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:

ПРАФЕСАРАЎ КАФЕДРАЎ: метадаў апты-мальнага кіравання, тэарэтычнай фізікі і астрафізікі,

ДАЦЭНТАЎ КАФЕДРАЎ: агульнай біялогіі і методыкі выкладання біялогіі, вылічальнай матэматыкі, вышэйшай матэматыкі, шматпрацэсарных сістэм і сетак, дыскрэтнай матэматыкі і алгарытмікі, тэхналогій праграмавання, дынамічнай геалогіі, нямецкай мовы, фізічнай аптыкі, тэарэтычнай фізікі і астрафізікі, гісторыі паўднёвых і заходніх славян, гісторыі старажытнага свету і сярэдніх вякоў, гісторыі новага і найноўшага часу, фінансавых права і прававога рэгулявання гаспадарчай дзейнасці, рускай літаратуры, тэарэтычнага і славянскага мовазнаўства,

СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: генетыкі, тэхналогій праграмавання, глебазнаўства і зямельных інфармацыйных сістэм, фізічнага выхавання і спорту, фізічнай аптыкі, канстытуцыйнага права, крыміналістыкі, крымінальнага права, крыніцзнаўства, англійскага мовазнаўства, класічнай філалогіі, славянскіх літаратур, тэарэтычнага і славянскага мовазнаўства, агульнай матэматыкі і інфарматыкі, тэорыі функцый,

ВЫКЛАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: грамадзянскага права, паліталогіі, нямецкага мовазнаўства,

АСІСТЭНТАЎ КАФЕДРАЎ: фізіялогіі і біяхіміі раслін, тэхналогій праграмавання, фізічнай геаграфіі свету і адукацыйных тэхналогій, эканамічнай геаграфіі Беларусі і дзяржаў Садружнасці, фізічнага выхавання і спорту, тэорыі функцый.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220030, г. Мінск, вул. Багудзкая, 5 а, упраўленне кадраў, тэл. 209-54-36.

ІНСТЫТУТ ЯДЗЕРНЫХ ПРАБЛЕМ БДУ

АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС

НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАДЫ

Лабараторыя камп'ютарнага мадэлявання фізічнага эксперыменту

НАВУКОВЫ СУПРАЦОЎНІК – 1 чалавек

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220030, г. Мінск, вул. Багудзкая, 11, аддзел кадраў, каб. 315, тэл. 226 42 31.

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ ІНСТЫТУТ ЖУРНАЛІСТЫКІ ФАКУЛЬТЭТ ПАВЫШЭННЯ КВАЛІФАЦЫІ І ПЕРАПАДРыхтоўкі

ЗАПРАШАЕ СПЕЦЫЯЛІСТАЎ
З НЯПРОФІЛЬНАЙ ВЫШЭЙШАЙ АДУКАЦЫ-
ЯЙ, СТУДЭНТАЎ 4–5 КУРСАЎ
І МАГІСТРАТУРЫ НА ПЕРАПАДРыхтоўку
ПА СПЕЦЫЯЛЬНАСЦЯХ:

ІНТЭРНЭТ-ЖУРНАЛІСТЫКА

(кваліфікацыя «ІНТЭРНЭТ-ЖУРНАЛІСТ»).
Навучанне – 21 месяц. Форма навучання –
завочная (4 сесіі).
Прыём дакументаў да 30 лістапада 2012 г.

ФОТАЖУРНАЛІСТЫКА

(кваліфікацыя «ФОТАЖУРНАЛІСТ»).
Навучанне – 21 месяц. Форма навучання –
завочная (4 сесіі).
Прыём дакументаў да 30 красавіка 2013 г.

СРОДКІ МАСАВАЙ ІНФАРМАЦЫІ

(кваліфікацыя «ЖУРНАЛІСТ»).
Навучанне – 20 месяцаў. Форма навучання –
завочная (4 сесіі).
Прыём дакументаў да 20 студзеня 2013 г.

КАМУНІКАЦЫЯ ў СФЕРЫ ГРАМАДСКІХ СУВЯЗЯЎ

(кваліфікацыя «СПЕЦЫЯЛІСТ ПА
КАМУНІКАЦЫІ ў СФЕРЫ ГРАМАДСКІХ
СУВЯЗЯЎ»).
Навучанне – 20 месяцаў.
Форма навучання – завочная (4 сесіі).
Прыём дакументаў да 19 лютага 2013 г.

Навучанне платнае.

Залічэнне па выніках сумоўя.

**Па заканчэнні навучання выдаецца
дыплом дзяржаўнага ўзору**

**Адрас: г. Мінск, вул. Кальварыйская, 9,
каб. 418, 503**
Тэл./факс: 259-70-16, 259-70-72
<http://www.journ.bsu.by>
e-mail: journ_fpk@bsu.by

Сціплыя навукоўцы

Студэнты фізічнага факультэта БДУ бліскуча выступілі на Усерасійскай студэнцкай алімпіядзе ў г. Запрудны, што пад Масквой, і даказалі, што ў БДУ вучацца сапраўды годныя студэнты. Другаккурснікі Ілья Карусейчык і Канстанцін Мартынаў атрымалі пахвальны водгук і дыплом другой ступені адпаведна, а Максім Гарлач заслужыў дыплом першай ступені. Максім раскажаў нам пра свой шлях да поспеху.

СПРОБЫ ПОСПЕХУ

Вучыўся я ў гімназіі №4 г. Мінска, дзе маім першым натхняльнікам стаў настаўнік па фізіцы Аляксандр Віктаравіч Зязюля. У сёмым класе хадзіў на факультатыў і першы раз удзельнічаў у алімпіядзе, але нічога не здабыў. Першае дасягненне прыпала на восьмы клас, калі я стаў першым на горадзе, а пасля, ужо дзесяцікласнікам, было першае месца ў раёне, горадзе і рэспубліцы. Перад паступленнем у ВУЗ адзін год правучыўся ў ліцэі БДУ. Вельмі падабалася матэматыка, фізіка, а яшчэ цікаўлюся гісторыяй Беларусі і сусветнай гісторыяй. Усе выпускнікі добрым словам узгадваюць настаўніка географіі.

У ліцэі вельмі падабалася: атмасфера была спрыяльная як для вучобы, так і для адпачынку – пастаянна ладзіліся розныя мерапрыемствы. Менавіта ў ліцэі ў складзе каманды з пяці чалавек патрапіў на 40-ю міжнародную алімпіяду па фізіцы ў 2009 г., якая праходзіла ў Мексіцы, г. Мерыда, што на паўвостраве Юкатан. Заваяваў там сярэбраны медаль: не золата, якое ў свой час у Тайландзе ўзяў Канстанцін Мартынаў, але ж таксама поспех. Гэта падзея прыпала на ліпень, і было даволі спякотна. Так што не без цяжкасцяў, да таго праз розніцу гадзінных паясоў у час мексіканскай бадзёрасці ў Мінску спаў бы яшчэ. Былі мы там каля тыдня. Паказвалі нам закінутыя будынкі племя мая. Прыгожа было з вышыні назіраць за наваколлем.

Трое з пяці ўдзельнікаў паехалі вучыцца за мяжу, а двое паступілі на фізічны факультэт БДУ.

На фота злева направа: Ілья, Максім, Косця

ТЭОРЫЯ І АМБІЦЫІ

На фізфаку фундаментальная навука. А мяне акурата перад паступленнем, і зараз таксама, цікавіла тэарэтычная фізіка. Чаму? Як прыклад можна прывесці Максвэла, які, калі не памыляюся, у 1783 г. напісаў «Трактат аб электрычнасці і магнетызме», і толькі значна пазней узнікла радзё.

Сам я бюджэтнік. Паступаў без іспытаў, як пераможца Рэспубліканскай алімпіяды. Было вельмі складана вучыцца на першым курсе, але ўсё роўна дзясятку сярэднім балам я зарабіў. Адмовіўся ад дзевяткі па гісторыі – амбіцыйны, відаць, быў. Тады я ўпершыню і пачуў пра тэнзарны аналіз, матрыцы і вызначальнік. Дагэтуль нека сутыкаўся з дыферэнцыраванымі ўраўненнямі.

Размеркаванне па кафедрах у нас адбываецца на другім курсе. У сяброў па камандзе, Ільі і Косці, яно яшчэ наперадзе. Сам я вучуся на кафедры тэарэтычнай фізікі і астрафізікі.

Выпускнік фізфака мае добрае ўяўленне пра стан сучаснай фізікі. Сам падумаю пра магістратуру і аспірантуру, а зараз падпрацоўваю ў Інстытуце ядзерных праблем. У свой час удзельнічаў у канферэнцыі з дакладам пра электрычны выбух. Тэзісы майго выступлення накіраваны ў друк у

НДПСiA (Навукова-даследчыя працы студэнтаў і аспірантаў).

ПЕРШАЯ ВЯРШЫНЯ

Усерасійская алімпіяды па фізіцы ладзіцца штогод на базе Маскоўскага фізіка-тэхнічнага інстытута. Удзельнічаў ужо трэці раз. Першы быў на першым курсе, калі атрымаў толькі пахвальны водгук. Было дзевяць задач, якія неабходна было вырашыць за чатыры гадзіны. Я вырашыў шэсць. Апрача саміх спаборніцтваў, была яшчэ экскурсія ў Аб'яднаны інстытут высокіх тэмператур у Маскве. У расійскай сталіцы я быў шмат разоў, нават улетку там адпачываў.

Асобна хацеў бы падзякаваць нашаму савету па якасці адукацыі за арганізацыю нашай паездкі і за афармленне дакументаў у тым ліку.

ПАЖАДАННІ СТУДЭНТАМ

Увогуле, вольнага часу не так многа. Сціплы навуковец. Так? Хацелася б трошку болей гуляць з дзяўчынай ды займацца любімым плаваннем. А напрыканцы хацеў бы кожнаму студэнту нашага ўніверсітэта пажадаць адшукаць сябе ў гэтым жыцці, каб годна прайсці жыццёвы шлях. Зычу гэтага кожнаму БДУшніку.

Алесь НОВІКАЎ

Дыплом I ступені і абсалютнае 1 месца заваявалі адзінаццацікласнікі ліцэя БДУ Канстанцін Сокал, Павел Шафцялевіч і Аляксей Паліевіч на Мінскім камандным чэмпіянаце па праграмаванні, які праходзіў у БДУ. Акрамя таго, каманда ліцэістаў у складзе Дзмітрыя Сіпейкі, Уладзіслава Шаблінскага і Волгі Зубчанкі атрымала дыплом III ступені.

У спаборніцтве прынялі ўдзел 27 каманд з Мінска, Мінскай, Гродзенскай, Гомельскай і Віцебскай абласцей. Ліцэй БДУ прадстаўлялі пяць каманд.

Ліцэіст БДУ Уладзіслаў Падцёлкін заваяваў сярэбраны медаль на XXIV Міжнароднай алімпіядзе школьнікаў па інфарматыцы. Дарэчы, у мінулым годзе ён таксама стаў сярэбраным прызёрам гэтых спаборніцтваў.

Міжнародная алімпіяды праходзіла ў Італіі з удзелам больш як 300 школьнікаў з 82 краін свету. Прыемна адзначыць, што адораныя навучэнцы з Беларусі заваявалі два залатыя, адзін сярэбраны і адзін бронзавы медалі!

Студэнт 3 курса эканамічнага факультэта БДУ Дзмітрый Алескі заваяваў бронзавы медаль у вагавай катэгорыі да 60 кг на чэмпіянаце свету сярод студэнтаў па грэка-рымскай барацьбе.

Гэтыя спаборніцтвы завяршыліся 6 кастрычніка ў фінскім горадзе Куортане. Усяго беларуская зборная мае 3 ўзнагароды: 1 сярэбраную і 2 бронзавыя.

Атрад БРСМ БДУ «Амега» заняў 3-е месца ў рэспубліканскім конкурсе моладзевых атрадаў аховы правапарадку.

У гэтым спаборніцтве прымалі ўдзел усе пярвічныя арганізацыі Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі. Пры ацэнцы дзейнасці атрадаў ўлічвалася іх колькасць, стан экіпіроўкі, колькасць рэйдаў па раёне, атрыманыя ўзнагароды. Найлепшыя атрады ўзнагароджаны 10 верасня на ўрачыстым адкрыцці Рэспубліканскага вучэбна-метадычнага збору камандзіраў МААП.

Падрыхтавала
Ірына МІРОНАВА

УСПАМІН ПРА ЛЕТА – 76

Той першы студэнцкі будаўнічы атрад пасля заканчэння першага курса юрфака БДУ ўжо стаў гісторыяй, прайшло 36 гадоў.

З памяці сцерліся і зацяжняя імжа над далёкім рыбацкім пасёлкам Крутагарава на заходнім узбярэжжы паўвострава, і дзікая стомленасць, і бюссонныя ночы першага працоўнага тыдня пад нязвыклы шум марскога прыбою. Пажоўклі і фатаграфіі ў чорна-белым фармаце з захаванымі на іх маладымі прадстаўнікамі адразу некалькіх ВУЗ сталіцы.

Ці апраўданы быў эксперымент па перакідцы на Далёкі Усход з Беларусі «штурмавой групы» ў 40 чалавек у чыста эканамічных адносінах, сказаць складана. Хутчэй за ўсё так, калі зыходзіць з тагачаснага кошту білета на самалёт у адзін канец (176 руб.) і колькасці бетону, акурата выкладзенага ў нулявыя цыклы і сцены электрастанцыі, рыбных складоў, жылых дамоў і вытворчых памяшканняў. Адзін паўнаватасны выхадны з нагоды Дня будаўніча 8 жніўня. Вось ён запомніўся чамусьці. А яшчэ Ключаская сопка як на далоні, Авачынская бухта, аэрадром у п. Ялізава,

смажаныя на вогнішчы крабы і чырвоная рыба. Тамтэйшая экзатыка. Можна, і гэтыя карцінкі сышлі б з памяці многіх з нас, калі б не адно але... Усё ж той студэнцкі атрад для ўсіх без выключэння быў асаблівым. Гэта была як бы самаправерка для кожнага. Па заканчэнні двух месяцаў дадалася самапавагі, не толькі з-за атрыманага грашовага ўзнагароджання за працу, якога хапіла на год, але і павышэння ўласнай самаацэнкі, усведамлення свайго патэнцыялу. Бо не выпадкова многія з тых, хто тады не сгануў пад шматкілаграмовымі насілкамі з бетонам на працягу дня (бягом ці хуткім крокам, павольна не дазвалялася), годна трымаў марку камандзіра, камісара або байца беларускага будатрада, праз дзясяткі гадоў «засвяціліся» ва ўказах аб ўзнагароджаннях і прызначэннях на высокія пасады.

Што тычыцца аўтара гэтых радкоў, то «камчатка пучэўка» стала прахадным білетам на ўсе наступныя студэнцкія вакацыі – Карэлія і Усць-Ілім, Пскоўская вобласць. Усе гэтыя працоўныя вахты так ці інакш хацелася зрабіць па-

На цеплаходзе да месца дыслакацыі. 30.06.1976 г. Злева направа Е. Г. Казакоў і В. У. Ігнацік

добнымі да той першай, на беразе Ахоцкага мора.

Як і вайсковы, будатрадаўскі радок у біяграфіі быў надзейным

элементам сілкавання на працягу больш чым 30 гадоў працы ў праваахоўных органах. Дзякуй табе за гэта, далёкі паўвостраў.

...Нам па 60 або блізка да таго. Як і кожнае пакаленне, мы хочам бацьчы працяг тых традыцый і каштоўнасцяў, якія ўсё ж лічылі сваімі, а не даведзенымі зверху па лініі ЦК камсамола, як пісалася потым. І калі сёння ў рэпартажы мільгане зялёная вопратка з палоскамі СБА (студэнцкі будаўнічы атрад), твары маладых людзей здаюцца знаёмымі. Хоцатца пажадаць ім поспеху і аптымізму.

Вячаслаў ІГНАЦІК,
старшы памочнік пракурора
Гродзенскай вобласці,
старшы саветнік юстыцыі

Р. С. Занальным камандзірам і камісарам у 1976 г. на Камчатцы працавалі цяперашні віцэ-прэм'ер Анатоль Тозік і былы міністр адукацыі Пётр Бригадзін, камісарам будатрада імя XXVIII з'езда КПБ працаваў цяперашні пракурор Магілёўскай вобласці Эдуард Сянькевіч, байцом – былы генеральны пракурор Алег Бажэлка, трое байцоў, хто цяпер працуе ў органах пракуратуры, ўзнагароджаны медалём «За працоўныя заслугі».

Дзясяткі студэнтаў БДУ штогод стажыруюцца і праходзяць уключанае навучанне ў замежных ВНУ. Паглыбленне ў іншае адукацыйнае і культурнае асяроддзе значна пашырае круггляд маладых людзей і надзвычай добра ўплывае на іх далейшую матывацыю. Газета «Універсітэт» раней публікавала студэнцкія замалёўкі з Вялікабрытаніі і Кітая, а зараз прапануем апаведы пра вучобу ў Расіі і Германіі.

Магістрантка Ірына Глябовіч паспяхова завяршыла навучанне ў МДІМА (у) МЗС Расіі па праграме «Сеткавага ўніверсітэта СНД».

Для большасці студэнтаў пры-
вабным з'яўляецца атрыманне
ступені магістра на захадзе, я ж
адправілася на ўсход, ва ўнівер-
сітэт, вучыцца ў якім марыла з
дзяцінства. МДІМА па юрыдычным
направку падрыхтоўкі ўваходзіць у
так званую «вялікую тройку» рас-
ійскіх ВНУ і, несумненна, з'яўля-
ецца адным з самых прэстыжных
ўніверсітэтаў на тэрыторыі СНД.

У 2003 г. Расія далучылася да
Балонскага працэсу, што істотна
змяніла сістэму вышэйшай аду-
кацыі ў краіне. Балонская сістэма
прадугледжвае 4 гады навучання
на бакалаўрыяце і 2 гады магіс-
тратуры, дзейнічае 100 % (ад А да
F) сістэма ацэнкі ведаў. Па такой
шкале ацэньваюцца як залікі, так і
экзамены. Акадэмічная праграма
ў магістратуры МДІМА даволі на-
сычаная, у сесію здаецца 3–4 экза-
мены. Для большай аб'ектыўнасці
іспыт прымаюць два экзамената-
ры, адзін з якіх – лектар адпавед-
нага прадмета.

Неацэннай перавагай універ-
сітэта з'яўляюцца курсы лекцый
юрыстаў-практыкаў вядучых між-
народных і нацыянальных кам-
паній. У вучэбны план магістрату-
ры абавязкова ўключаюцца 2–3
такія курсы ў семестр. Студэнты
таксама маюць права наведваць
падобныя заняткі факультатывна.
Мне давялося стаць слухачом лек-
цый, якія чыталі партнёры і юры-
сты такіх кампаній, як Linklaters,

White&Case, Herbert Smith, PWC,
Ernst&Young.

Уражвае інфраструктура кампу-
са: у будынку МДІМА ёсць крамы,
кавярні, сталовыя, кніжныя крамы,
трэнажорная зала, басейн, палі-
клініка і нават бясплатны вай-фай.
У сценах універсітэта можна купіць
усё, ад блузаў з фірмовым лагаты-
пам MGIMO да свежых кветак.

У працэсе вучобы вельмі дапа-
магаюць сайт і афіцыйныя групы
ўніверсітэта ў сацыяльных сетках, з
якіх заўсёды своєчасова можна да-
ведацца пра навіны грамадскага
жыцця, інфармацыю пра сустрэчы,
канферэнцыі і іншыя мерапрыем-
ствы ВНУ.

Грамадскае жыццё ва ўнівер-
сітэце брыць. Мяне прыемна здзі-
віла сацыяльная актыўнасць сту-
дэнтаў, якія самастойна ствараюць
і ўдзельнічаюць у розных мола-
дзевых арганізацыях, нешта нак-
шталт клубаў па інтарэсах для дзе-
лавых і актыўных маладых людзей.
Такія самакіравальныя арганізацыі,
як бізнес-інкубатар МДІМА, бізнес-
клуб МДІМА, клуб Oecopoticus,
клуб параўнальнага правазнаўства,
супольнасць маладых лідараў
GLOBE, функцыянуюць не толькі
ўнутры ўніверсітэта, але і супра-
цоўнічаюць са студэнтамі іншых
ВНУ, наладжваюць партнёрскія ад-
носіны з рознымі камерцыйнымі і
некамерцыйнымі арганізацыямі.

У працэсе працы такіх клубаў
студэнты могуць прыняць удзел
у розных форумах, канферэнцыях,
трэнінгах, наведваць майстар-кла-
сы паспяховых бізнесменаў, дзяр-
жаўных дзеячаў, пісьменнікаў, ар-

*Ірына Глябовіч (справа) з
выпускніцай ФМА–2011 На-
талляй Стукінай*

тыстаў. У госці да студэнтаў прыхо-
дзілі тэлеведучая Ксенія Сабчак,
бізнесмен Алег Цінькоў і нават раз-
ведчык Андрэй Бязрукаў.

У выніку ўзаемадзеяння цэнтра
кар'еры МДІМА з кампаніямі і
дзяржаўнымі структурамі два разы
на год ва ўніверсітэце праходзіць
Дзень кар'еры, на якім можна на-
ведаць прэзентацыі і стэнды
кампаній, пакінуць сваё рэзюмэ і
нават прайсці тэсціраванне для
ўдзелу ў стажыроўках. Працадаў-
цам падчас Дня кар'еры даецца
ўнікальная магчымасць пагутарыць
з самымі перспектыўнымі су-
іскальнікамі, пачаць падбор патэн-

цыйных супрацоўнікаў. Дзень
кар'еры – запатрабаванае мера-
прыемства сярод студэнтаў і пра-
цадаўцаў. Вясновы Дзень кар'еры,
які я наведвала, сабраў 12 міні-
стэрстваў і ведамстваў Расіі, 24
прыватныя кампаніі, уключаючы
міжнародныя карпарацыі, і мно-
ства студэнтаў.

Дзякуючы студэнцкаму саюзу,
навучэнцы ўніверсітэта могуць
атрымаць спецыяльную дысконт-
ную карту для студэнтаў ВНУ, якая
дае зніжкі ў модных крамах і ка-
вярнях.

Выпускнікі ўніверсітэта таксама
актыўна дапамагаюць alma mater.
Асацыяцыя выпускнікоў МДІМА
падтрымлівае ўніверсітэцкія пра-
екты і праграмы (напрыклад,
агульнаўніверсітэцкі выпускны, дні
кар'еры). З дапамогай спецыяль-
нага фонду акумуляуюцца членскія
ўнёскі і ахвяраванні ад выпускнікоў
і сяброў МДІМА.

Звычайна пасля навучання за-
мжой у студэнтаў застаюцца
незабыўныя ўражанні і з'яўляюцца
новыя сябры. Я не стала выключ-
чэннем і жудасна сумую па сваёй
мдмаўскай беларуска-руска-ка-
захска-татарска-асяцінскай сям'і,
з якой мы смяліся да ўпаду, гора-
ча дыскатувалі, гатавалі нацыя-
нальныя прысмакі і без стомы
гулялі па Маскве. І тут варта адзна-
чыць, што для студэнтаў існуе вя-
лікая прывілея, я яе назвала «ўся
Масква за сто рублёў»: пасля
прад'ялення студэнцкага білета
кошт наведвання практычна ўсіх
культурных месцаў Белакаменнай
зніжаецца да 100 расійскіх рублёў.

Траццякоўская галерэя, Крэмль,
Вялікі тэатр, Новадзявочы мана-
стыр, розныя музеі адкрываюць
самую багатую культурную спад-
чыну Расіі. А калі хочацца адчуць
дух сучаснага дынамічнага мега-
поліса, можна адправіцца ў Нясум-
ны сад, на ВДНГ або пайсці танца-
ваць.

Выдатна, што на постсавецкай
прасторы з'явілася такая прагра-
ма, як «Сеткавы ўніверсітэт», якая
дае магчымасць навучацца ў вяду-
чых ВНУ СНД, павышае ўзровень
прафесійнага развіцця будучых
спецыялістаў, а таксама спрыяе
больш цеснаму ўзаемадзеянню
моладзі СНД.

Параўноўваючы ж навучанне ў
МДІМА і на ФМА, магу сказаць,
што мая акадэмічная і моўная пад-
рыхтоўка пасля спецыялітэта
ФМА дазволіла мне адчуваць ся-
бе ўпэўнена і вучыцца нароўні з
магістрантамі МДІМА. А пасля не-
кастрых сумных і павярхоўных лек-
цый я нават казалася сваім адна-
курснікам: «Эх, сюды б да вас ды
беларускіх выкладчыкаў з маёй ка-
федры!»

З іншага боку, дынамічнае гра-
мадскае жыццё і магчымасці для
самарэалізацыі студэнтаў МДІМА
выклікалі ў мяне адкрытую зайз-
драсць.

Спадзяюся, што ў новым корпу-
се на ФМА пачнецца новы этап:
актыўнасць і ініцыятыўнасць сту-
дэнтаў павялічыцца, а бізнесмены,
дзяржаўныя дзеячы і прадстаўнікі
буйных кампаній захочуць часцей
бываць у нас у гасцях!

Ірына ГЛЯБОВІЧ

**Студэнт 5 курса
геаграфічнага факультэта
Аляксандр Семянюк сёлета
з красавіка па ліпень
праходзіў стажыроўку ў
Рурскім універсітэце ў
г. Бохум (Германія), які
з'яўляецца ўніверсітэтам-
партнёрам БДУ.**

У гэтым годзе мне давялося ча-
тыры месяцы вучыцца па абмене ў
Рурскім універсітэце з Бохума. У
час стажыроўкі мне ўдалося значна
паглыбіць свае веды па спе-
цыялізацыі – геаінфармацыйных
сістэмах, асабліва ў апрацоўцы
рознафарматных даных картагра-
фічных сервераў і працы са
скрыптамі ў асяроддзі ГІС. Хоча-
ца падзяліцца сваімі ўражаннямі
ад паездкі.

Бохум размешчаны ў зямлі
Паўночны Рэйн-Вестфалія, у Рур-
скай вобласці. Даволі буйны горад
нават па мерках Германіі, па на-
селяніцтве яго можна параўнаць з
нашым Віцебскам або Магілёвам.

Рурскі ўніверсітэт – першы
ўніверсітэт новага тыпу, адчынены
ў Германіі ў пасляваенны час.
Універсітэцкі кампус мае сучасны
выгляд. Шматпавярховыя карпусы
згрупаваны па спецыялізацыі
(прыродазнаўчыя, інжынерныя і гу-
манітарныя навукі) і злучаны паміж
сабой шматузроўневымі бетонны-
мі пераходамі і пляцоўкамі, у якіх з

Спецкурс у Бохуме

непрывычкі можна заблукаць. На
ніжэйшым узроўні размешчана
паркоўка. У распараджэнні сту-
дэнтаў найлепшыя навуковыя ла-
бараторыі, цудоўны батанічны сад,
у якім можна знайсці расліны з усіх
канцоў Зямлі, і бібліятэка, якая
падпісана на мноства міжнародных
часопісаў па тэматыцы ГІС. Сярод
іх ёсць такія вядомыя выданні, як
Geoscientific, Geoinformatica,
International Journal of Geographical
Information Science і многія іншыя.

Сістэма адукацыі ў Германіі вы-
глядае даволі нязвыкла для нас. У
першую чаргу, яна пабудавана на
зацікаўленасці і дысцыплінаванасці
студэнта. Тэрмін навучання за-
лежыць ад таго, колькі вучэбных
курсаў студэнт гатовы засвоіць за
адзін год. Таму нямецкія студэнты
могуць вучыцца і шэсць, і сем
гадоў. Наведванне студэнтамі лек-
цый ніяк не фіксуецца, больш за
тое, студэнт можа ў любы момант
выйсці з аўдыторыі, і выкладчык не
зробіць яму заўвагі. У адрозненне
ад лекцыйных заняткаў, наведван-
не семінараў і ўдзел у іх студэнтаў
заносіцца ў спецыяльны спіс, і
толькі пры атрыманні вызначанай
колькасці балаў студэнт можа быць
дапушчаны да заліку або экзамену.
Семінарскія заняткі могуць пра-
ходзіць у форме дыскусіі на вызна-

Шахта Цольферайн у Эсэне

чаную тэму або ў форме практыку-
ма, на якім кожны занятак могуць
цалкам праводзіць адзін-два сту-
дэнты. Прафесары і дацэнты заў-
жды ветлівыя і з павагай ставяцца
да кожнага студэнта. Я толькі ад-
нойчы бачыў, як выкладчык зрабіў
заўвагу студэнтам на лекцыі, ды і
то гэта было зроблена ў гранічна
карэктнай форме.

Вывучэнне ГІС у Рурскім уні-
версітэце пастаўлена на высокім

узроўні, аднак не скажу, што яно
намнога пераўзыходзіць нашу фа-
культэцкую праграму. Так, каб паз-
наць што-небудзь новае ў галіне
ГІС, мне прыйшлося запісацца на
спецыяльны курс для магістрантаў.
Цікавым быў курс геаматыкі, які
спалучае ў сабе такія нашы
дысцыпліны, як метады дыстан-
цыйных даследаванняў, фотагра-
метрыю і картаграфію. Асобным
курсам чытаецца тэрытарыяльнае
планаванне – гэтаму пытанню ў
Германіі надаецца шмат увагі.
Менш, чым у БДУ, выкладаюцца
фізіка-геаграфічныя дысцыпліны –
цыкл адпаведных прадметаў не так
падрабязна распрацаваны, як у
нас. Выпускнікі ўніверсітэта
ўладкоўваюцца на працу па-розна-
му. Гэта залежыць ад іх здоль-
насцяў і практычных навыкаў.

У Рурскім універсітэце вучыцца
шмат замежных студэнтаў. У кам-
пусе можна пачуць самыя розныя
мовы. Тут у Германіі можна ўба-
чыць, як арабскія студэнты ў хуст-
ках заўзята гуляюць у настольны
футбол. Кожны тыдзень правод-
зяцца вечары розных народаў. Уво-
гуле, культурная праграма ва
ўніверсітэце вельмі насычаная і
рознабаковая: ад вечарын і дыска-
тэк да кінасеансаў, літаратурных
чытанняў і арганнай музыкі.

Некалькі слоў хочацца сказаць
пра Рурскую вобласць. Гэта стары
вугальны басейн, сталёвае сэрца
Германіі. Шматлікія гарады ў гэтай
вобласці зліліся ў адну вялікую
агламерацыю з агульным на-
селяніцтвам больш за пяць міль-
ёнаў чалавек. Ландшафт Рура
даволі аднастайны. Рэдкія прагалі
паміж забудаванымі тэрыторыямі
займаюць сельскагаспадарчыя
ўгоддзі. Многа закінутых і часткова
рэкультываваных горных выраба-
так. Амаль усе лясы ў вобласці
зведзены, але гарадскія ўскраіны
вылучаюцца вялікай колькасцю
штучна пасаджаных паркаў і лясоў.
Добра развітая сетка аўтамабіль-
ных дарог і чыгункі дазваляе дае-
хаць з аднаго канца Рурскай
вобласці ў другі за адну гадзіну. Та-
му чалавек можа жыць у адным го-
радзе, працаваць у другім, а рабіць
пакупкі – у трэцім. Пасля праця-
лага крызісу ў вугальнай галіне
прамысловасці большасць шахтаў
закрыта. Многія шахты і мета-
лургічныя заводы зараз ператво-
раны ў музеі, выставачныя залы і
ландшафтныя паркі. Самы вядомы
прыклад – шахта Цольферайн у
Эсэне, якая з'яўляецца аб'ектам
сусветнай спадчыны ЮНЕСКА.
Праз Рурскую вобласць праходзіць
«Еўрапейскі шлях індустрыяльнай
культуры». Так што «Рурэббіт» пра-
цягвае жыць, ужо не як прамысло-
вы цэнтр, а новы раён пазнаваль-
нага турызму.

Аляксандр СЕМЯНЮК

Падчас летніх канікул амаль 50 студэнтаў БДУ прынялі актыўны ўдзел у працы зводнага студэнцкага атрада «Белая Русь» у дзіцячым аздараўленчым лагеры «Залаты колас» (Туапсінскі раён, Расійская Федэрацыя). Зводны студэнцкі атрад быў сфарміраваны з ліку студэнтаў мінскіх ВУ. У сярэднім хлопцы і дзяўчаты праводзілі ў лагеры па 2 змены. У верасні яшчэ 10 студэнтаў БДУ працавалі ў лагеры «Залаты колас» важатымі, ды-джэямі, кіраўнікамі гурткоў і арганізатарамі культурна-масавых мерапрыемстваў.

Мора, сонца і дзеці

Вы калі-небудзь працавалі важатым? Ці, можа, хочаце папрацаваць, але не ведаеце, што вас будзе чакаць? Тады чытайце далей, і я ўсё вам раскажу.

Я даўно хацела паспрабаваць што-небудзь новае, атрымаць незабыўныя ўражанні і ў рэшце рэшт правесіць сябе на трынаццаць. І тут мне трапіўся добры выпадак. Адзін мой знаёмы прапанаваў папрацаваць важатай у санаторна-аздараўленчым комплексе «Залаты колас». Калі вы не ведаеце, гэта Краснадарскі край, недалёка ад алімпійскага Сочы. Увогуле, як вы здагадаліся, лагер знаходзіўся на моры. Што не магло не прыцягваць. Але ўсё ж такі ехаць у іншую краіну на працу, ведаючы шмат не вельмі прыемных гісторый, было страшнавата. Аднак, паразважаўшы, я вырашыла, што арганізацыя, якая займаецца наборам педагогічнага складу, правярае (гаворка пра БРСМ). Для таго, каб было не так страшна, я ўзяла з сабой сяброўку. Напісалі мы заяву ў БДУ, і не прайшло шмат часу, як нам патэлефанавалі і запрасілі на арганізацыйны сход – трохдзённый навучальны семінар. За гэты час нам распавялі пра самыя распаўсюджаныя праблемы ў лагерах, пра тое, як трэба працаваць з дзецьмі; вопытныя выкладчыкі падзяліліся сакрэтамі прафесіі і, вядома, далі вялікую базу гульніў. Гэтыя тры дні, як высветлілася потым, сапраўды не прайшлі дарма.

Такім чынам, наступіў дзень ад'езду. Пра ўрачыстым адпраўленні педагогічнага атрада «Белая Русь» (гэта назва нашага атрада) сеў у цягнік «Мінск – Адлер». Дзве ночы і амаль два дні па дарозе ў лагер мы дзяліліся сваімі чаканнямі адзін з адным. Сярод нас амаль не было тых, хто раней працаваў з дзецьмі. Шчыра прызнацца, стала хвалявацца. Больш за ўсё я баялася першага дня знаёмства. «Як бы не спалохацца дзяцей!» – думала я. Але часу баяцца ўжо не засталася, не паспелі мы прыехаць, як мне

даручылі суправаджаць дзяцей, якія ехалі ў лагер разам з намі з Беларусі. І ў той час, пакуль іншыя важатыя займаліся падрыхтоўкай лагера да прыезду дзяцей, я ўжо працавала!

Гэты атрад быў часовым: пакуль не заедуць усе дзеці і іх не раскідаюць па ўзростах груп. Праз тры дні пачаўся сам заезд, фарміраванне атрадаў, знаёмства з дзецьмі і гэтак далей. Многія важатыя адразу прыкметна змяніліся: неяк умомант пасталелі. І не дзіўна. Бо мы адказвалі (як бы гэта гучна ні гучала) за жыццё дзяцей. Якімі яны прыехалі, такімі і павінны з'ехаць дадому – цэлымі і задаволенымі. А нам трэба не зводзіць з іх вачэй!

Графік працы ў нас быў больш чым напружаны: кладзешся пазней, прачынаешся раней і ўвесь час знаходзішся разам з дзецьмі, дзе б яны ні былі. За дзве змены я нават зрабіла выснову, чым адрозніваюцца важатыя ад іншых работнікаў: важатыя кладуцца стомленыя і прачынаюцца стомленымі. Але ў гэтым ёсць нешта прыемнае. Нас чакала шмат творчай працы. Кожны дзень было якое-небудзь мерапрыемства. І мы з нашымі хлапчукамі і дзяўчаткамі прыдумлялі, чым бы здзівіць іншыя атрады і, натуральна, сысці з узнгародай. Трэба сказаць, у нас гэта атрымлівалася. Амаль кожны дзень наш

атрад заставаўся з узнгародай. Таму што: «Першы заўсёды першы!» – казалі дзеці. Найлепшая казка, Міс, Містар, эканарад – гэта ўсё нашы поспехі.

«Дзеці – кветкі жыцця», – папулярная фраза, так? Я, мабыць, пагаджуся з гэтым, але і кветкі бываюць розныя: сустракаюцца і кактусы. І, вядома, у кожным атрадзе не абышлося без такіх «кактусаў». Асабіста ў маім дык дакладна. Некаторыя дзеці проста забівалі нас сваімі свавольствамі, часам здавалася, што нервы на мяжы. Цяпер, вядома, я ўспамінаю ўсё гэта з усмешкай і нават не супраць убачыць самых непаслухмяных сваіх дзетак. Бо за дваццаць адзін дзень змены яны мне ўсе сталі як родныя. Колькі мы з імі разам зрабілі: у колькі гульніў гулялі, колькі разоў мы з імі рабілі зарадку, абедалі, плавалі ў моры, радаваліся за перамогі ў конкурсах. І як шкада было з імі развітацца. Вы ведаеце, няма нічога больш кранальнага, чым бачыць слёзы дзяцей, якія не хочуць з'язджаць з лагера. Бо гэта значыць, што твая праца была не дарэмна, што дзеці сапраўды пасябравалі адзін з адным, прывыклі да важатых, а ты прывык да іх. Пра працу ў лагеры можна казаць бясконца. Гэта маса новых уражанняў!

Наталля ХОМІЧ

У БДУ вызначаны лідары трэцяга працоўнага семестра

Сярод іх: студэнты ФПМІ Аляксей Бяспалаў (3 курс) і Іван Барысевич (2 курс); пяцікурснікі гістарычнага факультэта Сяргей Карась, Віталь Толкач і другаккурснік Яўген Цікач; пяцікурснікі біялагічнага факультэта Андрэй Буко і Іван Бонк; чацвёртаккурснікі юрыдычнага факультэта Ігар Сень, Анастасія Хахуліна, Ілья Сітніца і пяцікурсніца Кацярына Чаркас; студэнты РФКТ Павел Старавойтаў (4 курс), Юлія Селюжыцкая (3 курс) і Аляксандр Давідзюк (5 курс); пяцікурсніца філала-

гічнага факультэта Наталля Таляронак; трэцікурснік ММФ Сяргей Дацкевіч; чацвёртаккурснікі гуманітарнага і хімічнага факультэтаў Марыя Кот і Марыя Паўловіч. Усе яны ўзнгароджаны каштоўнымі падарункамі і граматамі БДУ. Акрамя таго, бацькам ад імя рэктара накіравана 90 падзячных лістоў.

Усяго сёлета быў сфарміраваны 21 атрад. Працаўладкавана 1005 чалавек.

Паводле інфармацыі БРСМ БДУ

ДАЛУЧАЙЦЕСЯ!

КУБАК ПЕРШАКУРСНІКА БДУ

Упершыню ў Белдзяржуніверсітэце прайшоў вераснёвы «Кубак першакурсніка БДУ», арганізаваны камітэтам БРСМ.

Сяргей Клішэвіч: «Усё было даволі цікава. Хлопцы і дзяўчаты адчулі сябе сапраўднымі турыстамі. Арганізатары ў сваю чаргу яшчэ раз прыдумалі цікавае і запамінальнае для студэнцкай моладзі мерапрыемства. Дзякуй УСІМ!»

Паша Замлелы: «Мне падаецца, што «Кубак першакурсніка» атрымаўся! Сустракаючы каманды на фінішы, я назіраў іх задавальненя, радасныя твары! Паміж эстафетай і творчым конкурсам каманды сабраліся разам і стварылі вельмі сяброўскую атмасферу, выконваючы песні пад гітару. Вельмі пацешыў абед – салдацкая каша:) На маю думку, самы ўдалы конкурс быў з яблыкамі:) (для тых, хто ў курсе:!)»

Жэня Раўдановіч: «БРСМ БДУ ўпершыню правёў такое мерапрыемства. Турэлет прайшоў паспяхова. Чаканні былі апраўданы на ўсё 100 %. Сур'ёзных здарэнняў я, як камандзір моладзевага атрада аховы правапарадку, не зазначыў. Што не можа не радаваць.»

Слава Клімковіч: «Мне спадабалася тое, што я ўбачыў шмат адораных, таленавітых і аб'яднаных адзіным духам маладых, у вачах якіх проста шалёны агонь. Думаю, што лішні раз усе пераканаліся, што неадарма паступілі менавіта ў БДУ!»

Ніна КАЛІТА, намеснік сакратара БРСМ БДУ

Першакурснікі ў дзеянні

На раздачы

